

Tarnowskie Towarzystwo Naukowe zaprasza

na Konferencję z okazji 70-rocznicy powołania Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Spotkanie odbędzie się 7 października br. o godz. 15:30 w Sali Lustrzanej przy ul. Wałowej 10. Referaty wygłoszą pracownicy naukowcy IPN - prof. Filip Musiał Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” w służbie Polski Niepodległej i dr Michał Wenklar IPN Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” w Tarnowie i Powiecie Tarnowskim oraz dr Maria Żychowska Żołnierze Wyklęci w Tarnowskim - straceni i zamordowani.

Serdecznie zapraszamy do udziału!

Tarnowskie Towarzystwo Naukowe działa od 2007 roku. Celem Towarzystwa jest wspieranie rozwoju środowiska akademickiego i naukowego Tarnowa. TTN cyklicznie organizuje otwarte wykłady, które wygłaszają znamienici goście z całej Polski, a także z zagranicy. Każdego roku wręczane są nagrody Perły Tarnowa za najlepsze prace dyplomowe, wyłaniane w konkursie TTN. Prace te ukazują się w formie Zeszytów Tarnowskiego Towarzystwa Naukowego, a nagrodzeni mają kolejny argument, aby myśleć o karierze naukowej...

www.ttn.tarnow.pl

„Wolność i Niezawisłość”

Przywróćmy pamięć o żołnierzach organizacji niepodległościowej!

Rozmowa z prof. dr hab. Kazimierzem Wiatrem, prezesem Tarnowskiego Towarzystwa Naukowego i Senatorem RP

- Niedawno w Warszawie odbyły się Uroczyste Obchody 70. rocznicy powstania Zrzeszenia WiN, również Tarnowskie Towarzystwo Naukowe włączyło się w te obchody poprzez najbliższą konferencję...

Prof. K. Wiatr: Tak. W tym roku obchodzimy 70- rocznicę powołania *Ruchu Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”*. Pamięć o powstaniu i działalności WiN wtapia się jednak we wrześniowe rocznice i uroczystości upamiętniające wydarzenia z czasu II wojny światowej. Przez 50 lat PRL był zakaz uczenia, pisanie i mówienie na temat organizacji antykomunistycznych. Dziś ciągle mało wiemy o WiN, o jego historii i zasługach. Mówię o zasługach, bo przecież te wszystkie działania miały bezpośredni wpływ na bieżącą politykę rządu komunistycznego, będącego agenturą sowieckiego okupanta. Dlatego TTN postanowiło uczcić i przypomnieć tę ważną organizację, która działała także w naszym regionie.

- Jutrzejsze spotkanie TTN będzie istotnie różniło się od

dotychczasowych otwartych wykładów, ponieważ w programie przewidziane są aż trzy referaty.

Prof. K. Wiatr: Jak już wspominałem, chcemy przybliżyć czym był ten społeczno-polityczny ruch. Jakie były jego cele i założenia, jak funkcjonował. Chcemy włączyć się w przywracanie pamięci historycznej naszego narodu, chcemy uczcić tamte ofiary - żołnierzy i działaczy WiN. Ci działacze byli także w pewnym sensie żołnierzami - walczyli o Polskę! Poprosiliśmy osoby, które bardzo głęboko zajmują się tymi zagadnieniami. Pierwszy wykład *Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” w służbie Polski Niepodległej* wygłosi historyk prof. Filip Musiał, pracownik naukowy IPN. Drugi referat *Żołnierze Wyklęci w Tarnowskim - straceni i zamordowani*, wygłosi dobrze znana i zasłużona dla budowania pamięci w naszym regionie - dr Maria Żychowska, autorka książek

o tej tematyce i inicjatorka naszej konferencji!

- Dlaczego WiN jest taki ważny? Jak Pan Profesor ocenia rolę tej organizacji w tych bardzo trudnych czasach?

Prof. K. Wiatr: Zrzeszenie Ruchu Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość” powstało 2 września 1945 roku. W skład Zrzeszenia wcielono pozostałości rozwiązanej w 1945 Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj. Założeniem WiN była działalność polityczna, która miała zapobiec zwycięstwu w wyborach tuż po II Wojnie Światowej komunistów, którzy kolaborowali z sowieckim okupantem. Pamiętamy historię utworzonego w Związku Sowieckim Związku Patriotów Polskich, PKWN itd. Ruch miał zatem na celu walkę w obronie praw obywateli i niepodległej Polski. W latach 1945-1947 WiN był największą ogólnopolską organizacją niepodległościową działającą w konspiracji. W skład przywódców wchodziłby oficerowie Armii Krajowej. Nietrudno sobie wyobrazić jak wyglądałaby ówczesna Polska bez oporu i walki.

- Tematyka Żołnierzy Wyklętych w mediach pojawia się ostatnio dość często, jednak informacji o WiN jest znacznie mniej...

Prof. K. Wiatr: Rzeczywiście, coraz więcej mówi się na temat Żołnierzy Wyklętych. Pojawiają się liczne audycje i książki, a przede wszystkim inicjatywy społeczne. To wszystko powoduje, że społeczeństwo interesuje się tym bardzo aktualnym tematem. Kolejne identyfikacje szczątków polskich bohaterów pomordowanych z rąk władzy komunistycznej i ich pogrzeby - to zwyczajna sprawiedliwość dziejowa. W przypadku Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość informacji też jest sporo, nie pojawiają się jednak tak często w szeroko dostępnych mediach. Orędownikiem szczegółowego zbadania tego zagadnienia i tamtego okresu był śp. Janusz Kurtyka, bardzo zasłużony Prezes IPN.

Warto wspomnieć, że od 1992 roku ukazują się Zeszyty Historyczne WiN-u, wydawane pod auspicjami Komisji Historycznej Stowarzyszenia Społeczno-Kombatanckiego Zrzeszenie

„Wolność i Niezawisłość”. Pomyśłodawcą powołania Zeszytów był Andrzej Zagórski „Mścislaw” - w latach 1943-1945 żołnierz AK, a później jeden z najwybitniejszych badaczy konspiracji niepodległościowej lat 1939-1956. Głównym celem, jak podkreślono w pierwszym numerze, stało się „ocalenie od zapomnienia» tych wszystkich wydarzeń z lat 1945-1956, które składają się na walkę z dyktaturą komunistyczną, dążącą do zniewolenia Narodu Polskiego”. Śp. Janusz Kurtyka

redagował Zeszyty od 1994 roku. Kwestię przywrócenie pamięci o żołnierzach i działaczach podziemia niepodległościowego uważa za bardzo ważną. Do pracy przy tworzeniu Zeszytów zaangażował wielu historyków, m.in. naszych jutrzejszych wykładawców: prof. Filipa Musiałę oraz dr. Michała Wenklara. 70. rocznica powstania WiN to dobra okazja by przypomnieć wydarzenia z najnowszej historii Polski.

Dziękuję za rozmowę.

Prof. Filip MUSIAŁ - profesor nadzwyczajny w Akademii Ignatianum w Krakowie, historyk, politolog, pracownik IPN Oddział w Krakowie, członek Zarządu Ośrodka Myśli Politycznej, zastępca redaktora naczelnego „Zeszytów Historycznych WiN-u”, członek redakcji „Horyzontów Polityki”, redaktor popularno-naukowej serii „Z archiwów bezpieki - nieznanie karty PRL” oraz naukowych serii wydawniczych „Niezlomni”, „Normatywy aparatu represji”, „Zagadnienia źródłoznawcze”. Specjalizuje się w tematyce aparatu bezpieczeństwa w PRL i represji wobec Kościoła po II wojnie światowej. Wydał wiele monografii, w tym najważniejsze: „Polityka czy sprawiedliwość? Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie (1946-1955)” (2005), „Podręcznik bezpieczeństwa. Teoria pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa w świetle wydawnictw resortowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL (1970-1989)” (2007). Jest współautorem wielu książek, w tym m. in.: „Kościół zrany. Sprawa ks. Lełity i proces Kurii krakowskiej” (2003), „Komunizm w Polsce” (2005), „Po dwóch stronach barykady PRL” (2007), „Kronika komunizmu w Polsce” (2009), „Osądź mnie Boże... Ks. Władysław Gurgacz - kapelan Polski Podziemnej” (2009), „Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918-1989” (2010, 2012).

Dr Michał WENKLAR - politolog, historyk, kierownik Referatu Badań Naukowych Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Krakowie, adiunkt Akademii Ignatianum w Krakowie. Uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, specjalności: najnowsza historia Polski, najnowsza historia polityczna. Tytuł rozprawy doktorskiej Mechanizmy i formy oporu społecznego wobec władzy komunistycznej w latach 1945-1956. Studium wydarzeń w powiecie tarnowskim. Autor i redaktor kilku książek; ostatnio opublikował Nie tylko WiN i PSL. Opór społeczny w latach 1945-1956 w powiecie tarnowskim.

Dr Maria ŻYCHOWSKA - harcmistrzyni, historyk, archiwistka, wieloletni kierownik oddziału Archiwum Państwowego w Tarnowie oraz autorka kilku książek poświęconych lokalnym dziejom harcerstwa. Po otwarciu archiwów IPN podjęła mozolny trud przebadania obszernej dokumentacji pozostawionej po tarnowskiej bezpieki. Efektem tej pracy jest szczegółowe zestawienie represji, jakim po II wojnie światowej zostali poddani mieszkańcy szeroko rozumianej Ziemi Tarnowskiej. Pierwszy tom tego dzieła to Represje komunistyczne w Tarnowskim 1945-1956, tom 1, Miasto i powiat Tarnów (2013). Kolejny tom to Represje komunistyczne w Tarnowskim 1945-1956, tom 2, Miasto i powiat Brzesko (2014). Oczekujemy na ostatni tom z tego cyklu, obejmujący Dąbrowę Tarnowską i powiat dąbrowski. (źródło IPN).

prof. Kazimierz WIATR - Senator RP, Przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP, profesor informatyki na AGH i Dyrektor Akademickiego Centrum Komputerowego CYFRONET, autor ponad 200 publikacji i patentów, w tym wielu książek naukowych, recenzent w międzynarodowych czasopiśmie naukowych. Przewodniczący Programu PL-Grid, w ramach którego budowano największe w Polsce superkomputery Zeus i Prometheus. Od ponad 30. lat wychowawca młodzieży, współtwórca konspiracyjnego harcerstwa i duszpasterstwa harcerek i harcerzy. Autor wielu artykułów i raportów o wychowaniu oraz o sytuacji dzieci i młodzieży. Wielokrotnie przedstawiał sprawy młodzieży w Sejmie i w Senacie oraz w Sekretariacie Episkopatu Polski. Poszkodowany przez ustrój komunistyczny jako twórca konspiracyjnego harcerstwa. Za pracę niepodległościową otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski nadany przez Prezydenta RP na Uchodźstwie Ryszarda Kaczorowskiego. Z Tarnowem związany od 1980 roku, tu w Fabryce Silników Elektrycznych TAMEL zaprojektował i wdrożył sterowniki mikroprocesorowe na wielu liniach technologicznych. Doprowadził do Tarnowa sieć internetową o przepustowości 2x10 Gb/s. Inicjator, współtwórca i Prezes Tarnowskiego Towarzystwa Naukowego oraz nagrody Perły Tarnowa. Członek Honorowego Komitetu Prezydenta Polski Lecha Kaczyńskiego. www.kazimierzwiatr.pl